

رابطه بین کارکرد خانواده و نیازهای روانشناختی با گرایش به اعتیاد در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهر کرمانشاه

الهام ظاهری^۱، دکتر کریم افشاری نیا^۲

^۱ گروه مشاوره، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران (عهده دار مکاتبات) elhamzaheri914@gmail.com

^۲ گروه مشاوره، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول) k.afsharineya@iauksh.ac.ir

چکیده:

میتواند ثبات اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی ملت‌ها را آسیب پذیر نماید. در حال حاضر مشکل مواد مخدر در سطح جهان بعنوان یک بحران مطرح است. تاکنون نزدیک به ۹۸۰ نوع ماده مخدر، محرک، توهم زا و آرام بخش شناسایی شده است. وجود ۲۸۰ هزار هکتار زمینهای زیر کشت در جهان و افزون بر ۲۱۸ میلیون نفر معتاد در سطح دنیا و درآمد ناشی از این تجارت مسموم میل و اشتیاق به قاچاق را در سوداگران مرگ افزایش داده است. اعتیاد به مواد مخدر پدیده ای جدید و خاص زندگی مدرن است. چرا که مصرف مواد مخدر اگر هم در گذشته وجود داشت، به عنوان اعتیاد و یا انحراف شناخته نمی شد. اما با گسترش فرهنگ مدرن، ارزش ها و هنجارهای مدرن نیز رواج یافته و کنش ها و رفتارهایی چون اعتیاد به مواد مخدر متعارض با هنجارها تلقی شده و علم جامعه شناسی نیز که وظیفه شناخت و تأثیرات هنجارها را دارد، انحرافات اجتماعی را مورد کاوش و پژوهش قرار داده و به تبیین علل و عوامل پیامدهای انحرافات می پردازند. جدا از این مسئله، اعتیاد پدیده ای آشنا برای هر ایرانی است (صدیق سروستانی، ۱۳۹۰). مصرف مواد مخدر در بین نوجوانان و جوانان سراسر جهان رو به فزونی است. به نحوی که یکی از شایعترین اختلالات روانپزشکی را در رده سنی نوجوانی و جوانی تشکیل می دهد. نتایج تحقیقات نشان می دهند که مصرف اکثر مواد مخدر در نوجوانی شروع می شود. (مکث-ول، ۲۰۱۳). نتایج تحقیقات متعدد انجام شده در این گروه سنی نشان می دهند که ۱۴/۲ درصد الی ۳۳ درصد از دانش آموزان دبیرستانی از مواد روان گردان (پاولویک، ۲۰۱۴)، ۵ درصد تا ۳۶ درصد از ماری جوانا؛ ۳۷/۲ درصد تا ۸۰/۵ درصد از الکل، ۵ درصد تا ۴۷ درصد از کانابیس، ۶/۷ درصد تا ۴۲/۷ درصد از تنباکو و یا سیگار؛ ۴/۴ درصد تا ۴/۹ درصد از مواد استنشاقی، ۴/۱ درصد از آمفتامین، ۱۹ درصد از حشیش، ۲/۴ درصد تا ۳/۷ درصد

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین کارکرد خانواده و نیازهای روانشناختی با گرایش به اعتیاد در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهر کرمانشاه بود. روش این تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی است. در این پژوهش جامعه آماری کلیه دانش آموزان پسر مقطع متوسطه شهر کرمانشاه می باشند و تعداد آنها حدود ۴۰۰۰ نفراند. در این پژوهش نمونه آماری با استفاده از جدول مورگان تعداد ۳۶۰ نفر از دانش آموزان پسر را بصورت روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و سپس از طریق پرسشنامه های کارکرد خانواده اولسون (۱۹۹۹)، نیازهای روانشناختی گاردیا و رایان (۲۰۰۰) و گرایش به اعتیاد فرچاد و همکاران (۱۳۸۵) مورد بررسی قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد بین کارکرد خانواده با گرایش به اعتیاد در دانش آموزان رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. بین نیازهای روانشناختی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. نتایج بدست آمده مبین این است که متغیر نیازهای روانشناختی و کارکرد خانواده قادر هستند که گرایش به اعتیاد در دانش آموزان را پیش بینی کنند.

واژه‌های کلیدی: کارکرد خانواده، نیازهای روانشناختی، گرایش به اعتیاد

این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد می باشد

مقدمه

اعتیاد یک آسیب اجتماعی است و مصرف مواد مخدر تهدیدی علیه سلامت عمومی جامعه است به شکلی که